

K novele zákoníku práce.

Předsednictvo ÚV KSČ se zabývalo stavem práce na novele zákoníku práce. Dovidáme se, že od polovice března do poloviny května se bude o principech novely této nové právní úpravy diskutovat. Nemáme nic proti veřejné diskuzi, ale ví se ze zkušeností, že KS nemá zájem nastupovat od svých antidemokratických principů a používá diskuzi jako nástroj své propagandy. Jednou z nejdůležitějších požadavků v pracovní právní oblasti je existence svobodných odborů a ne jedné odborové organizace, kterou do nejmenších detailů řídí a kontroluje KS. Existence takových odborů, které by nebyly převodovou pákou režimu, ale byly skutečnými bojovníky za práva pracujících. To je jedna ze základních podmínek skutečné demokratizace v této oblasti. Strana a vláda má však zájem, pochopitelně, pouze o t.zv. socialistickou demokracii, což je v podstatě jen maskovaný diktát jedné strany. To druhé o co má režim zájem je upevnění pracovní disciplíny a pořádku ve výrobě. To úzce souvisí se 40.výročí bačování KS v Československu. Nedokázali se přiblížit k pracujícím, nedokázali pochopit jejich potřeby a stimulovat jejich pracovní výkon. Tak se tedy bude upevňovat disciplína a pořádek. I cosi jiného vyšlo ze zasedání předsednictva strany - režim chce totiž spojit oslavy Komenského v r.1992, uplyne totiž 400 roků od jeho narození se zdokonalování výchovně-vzdělávacího procesu na školách všech stupňů. Nedostatky tohoto procesu jsou obecně známé. Nebylo by, ale lépe, aby se nečekalo do oslav Komenského, ale aby se začalo co nejdříve s přípravou nyní vyjámečně rozumné školské reformy. Svobodná Evropa.

K oslavám 40. výročí únorových událostí.

Dejte už s tím pokoj, řekně nepochybně mnohý z našich posluchačů, když z této rozhlasové stanice zaslechne cosi o výročí únorových událostí. A má svým způsobem pravdu. Ze všech stran na něj už po týdny hučí veškeré režimní sdělovací prostředky s nejrůznějšími vzpomínkami, úvahami, ba dokonce s nejrůznějšími televizními hrami, ba dokonce s 22-dílným seriálem, který má právě tuto neděli dotvrdit, že komunisté přinesli Československu blaho na zemi, zatímco už všichni ostatní už dávno intrikovali proti vůli všeho lidu. "Rodáci" falšují dějiny na běžícím pásu, navíc s laciným použitím pohledných mladých herců, kteří mají nevědomé dorůstající publikum přichytit svým ideologickým šarmem. Takže dáme už s tím skutečně pokoj. Ale nemůžeme na druhé straně nechat bez povšimnutí soustavné překrucování skutečností jak ho komunistická propaganda v puze sebezáchovy vyrábí dnes a denně. Takových jako je jejich definitivní uchopení moci v únoru 1948. U všech těchto skutečností konstatujeme úvodem, že si tohoto výročí všimá také světový tisk. Články a poznámky přinesly britské "Timesy", západoněmecký "Süddeutsche Zeitung" a "Frankfurter Allgemeine Zeitung". Rakouská "Die Presse", americký "New York Times", britské deníky "Guardian" a "Financial Times". Italský list "Il Giornale" a mnoho dalších. Vesměs připomínají, že letošní rok je pro Československo rokem několika výročí a že všechna tato výročí jsou úzce spojena s historií celé Evropy a málokdy dějinami světovými. Jen když zůstaneme u r.1948 všechny světové listy shodují v tom, že komunistický převrat v Československu v únoru 1948 byl pro celý západní svět posledním varováním před stalinskou expanzí. A taky vlastně způsobil dodnes trvajících západního obranného společenství. Mnohé západní listy komentují také projev Miloše Jakeše na středním slavnostním zasedání nejvyšších režimních orgánů. Vidí v něm oprávněně málo nového, neboť v něm zopakoval formulace již mnohokrát pronesené. Cílem je především zašancovat režim proti jakýmkoliv podstatným změnám. Vymluvit se slovními klíčkami ze všech podstatných závazků zaručujících případné postupné zlepšení katastrofální ekonomické situace. Vybalancovat směrem k Moskvě revoluční řeči a účinné tlumící pokyny. Neboli jak řekl Jakeš, nic bezdůvodně ne odkládat, ale také se vyvarovat překotných zásahů. A je to, ona se ta překotnost vždycky nějak zdůvodní. Na to máme přece odborníky. Shodou zvláštních okolností patrně za mimořádné zásluhy, právě o ty skvěle použitelné slovní klíčky, dostal už v těchto dnech nejvyšší vyznamenání jubilant Jan Fojtík, tajemník ÚV KSČ, a zcela jistě jeden z hlavních formátorů nedotknutelného režimního velepisu s názvem "Poučení atd." Před nastoupeným politbyrem byly oslaveny jeho šedesátiny už ve středu, ačkoliv i ČTK uvádí skutečný jubilantův den až 1.březen. Už to asi oslavenec nemohl vydržet a tak mu soudruzi udělali radost. Možná, že to taky byl zvýšený honorář za autorství Jakešova projevu, ačkoliv pisatelů bylo jak to bývá víc. Milan Schulz, Svobodná Evropa.

Komentář Martina Zemka.

Politická scéna v Československu posledních dní, zvláště ve středu a ve čtvrtek byla především ovšem ve znamení inscenace oslav režimu ke 40. výročí ode dne, co usurpoval moc v Československu. A předešleme hned, že to byla inscenace nevydařená. V právě poledne se na dvě minuty rozezvučely sirény. To ještě šlo, ty pořádky ještě fungují, také na závěr ohňostroj a čelostřelecké salvy z letenské pláně, iluminace a hřmot, to ještě se dá dobře pořádit. Ale co bylo mezi tím, vlastní jádro oslav? Režimní sdělovací prostředky sice tvrdili, že na 80.000 účastníků přivítalo delegaci ÚV KSČ, Národní fronty a vlády na Staroměstském nám. v Praze. Zahraniční očití svědci, kteří se k tomuto číselnému údají měli možnost vyjádřit, vidí v něm ovšem jak se říká astronomické numero. Spíš výraz režimního přání než číselné vyjádření skutečnosti. Dopisovatel "Guardianu" píše: Ani nejvelkorýsejší očití svědci, nebyli schopni překročit i jen pětinu oficiálního údaje. A cituje hned také výrok jednoho z účastníků: Jsem tu jen proto, že mne sem poslal šéf. A společně s mnoha jinými, jak si všiml dopisovatel "Guardianu" se dotyčný dobrý muž vytratil ze zasněženého náměstí hned jak Jakeš začal svůj slavnostní projev. Také americký novinář referující z Prahy pro deník "Washington Post" konstatuje, že když Jakeš ukončil své řečnické vystoupení, bylo zasněžené náměstí poloprázdňné. Nikde ani stopy po nějaké spontánnosti. Převládala apatie. Do třetice co referuje "Reuter": Víc než třetí z těch, kteří přišli k oslavám na Staroměstské náměstí se rozptýlila dřív než Jakeš ukončil projev. Dělníci kteří dostali volné odpoledne stáli v pozoru když se při zahájení hrála státní hymna, avšak jakmile začal Jakeš mluvit začali se vytrácet. Tolik očití svědci. Ostatně výmluvnou skutečností je, že zatímco v časopise "Rozhlas" bylo na manifestaci na Staroměstském nám. vyhrazeno půl druhé hodiny, nebylo z ní, po pohyblivých 30 minutách co vysílat. Sfoukli to, a bylo po parádě. Dále se hraje a nezpívá. Pozornosti se jistě zaslouží zvláště také ten aspekt věci jehož si všimá dopisovatel "Washington Post", když píše, že Jakešův čtvrteční projev byl jeho nejdůležitějším veřejným vystoupením, který měl ode dne co se v prosinci stal po Husákovi vedoucím mužem strany. A tak okázalá je veřejné odezva nezájmu a xkxro-čarování už pouhé dva měsíce po tom co se dostal tento bezbarvý a když na to přišlo i nemilosrdný aparátčik do čela strany. "Washington Post" také registruje že se příznačně stalo politickým refrémem jak středečního tak čtvrtečního Jakešova projevu - nesmiřitelný dáráz který kladl na výsledky pražského jara vr. 68. Americký deník komentuje: Takové jeho výroky a pokračující tuhý kurs vládní politiky vůči nonkonformistům vede mnoho lidí v Československu logicky k závěru, že Jakešovi jde spíš o obhajobu jeho modifikace stalinského politického systému který v Československu převažuje od okupace v 68 roce. "Washington Post" zde dává slovo Jiřímu Dientsbierovi, který jistě ne neprávem konstatuje: Když čtete oficiální řeči shledáte, že se vyznačují značně progorbáčovovskou tendencí, avšak v oblasti faktů se nic neděje. I jiné zahr. sděl. prostř. si všimají iritace a Jakeše i jiných představitelů s tím jak se blíží výročí neblahé okupace vr. 68. V řadě kritických pozorovatelů se připojil ve čtvrtek i vatikánský rozhlas. Jeho komentář: Stalin nemohl tolerovat na západní hranici sovětského bloku zemi, která jakkoliv dala komunistům poměrnou většinu, chtěla si uchovat úzké kulturní a občanské styky s ostatní Evropou. I úvaha vatikánského rozhl. komentátora se dostává k historii pražského jara násilně potlačeného zbraněmi, toho jara, které se podle jeho slov obrací ke svědomí všech svobodných lidí, kteří v Československu a v Evropě hledají cestu k porozumění a překonání dvou politických bloků.

K událostem v A r m é n i i.

Před jerevanskou operou se sešlo opět mnoho demonstrantů i po páteční Gorbačovově výzvě, aby obyvatelstvo začalo klid. Statisíce demonstrantů žádali, aby byla náhorní Karabašská oblast, arménská enkláva v sousedním Azerbajdžánu připojena k Arménii. Ve čtvrtek večer podpořil tento požadavek a v arménské televizi i patriarcha arménské apcštolské církve Vazgen I. Jak vyplynulo z informací o požadavcích z arménské rozhlasu v arabském jazyce, zaslal Vazgen I. Michailu Gorbačovovi telegram v němž je náléhavě žádal, aby intervenoval ve prospěch arménských obyvatel v náhorní Karabašské oblasti a respektoval jejich přání, aby se jejich domov stal součástí Arménie. Dodejme, že v náhorní Karabašské oblasti žije dnes asi 75% Arměnců, celkem má tato autonomní oblast 160.000 obyv. Podle slov patriarchy arménské církve je požadavek karabašských Arměnců přirozený, legální a ústavní. Zároveň však patriarcha vyzval obyvatelstvo k obnovení pořádku. Patriarcha vyjádřil přesvědčení, že rozhodnutí sovětských úřadů bude spravedlivé a objektivní. Také apeloval na veřejnost, aby chránila bratrské svazky mezi arménským a azerbajdžánským lidem. Za požadavky arménských karabachů se však nepostavila jen církev, ale i karabašský sovět, ale i arménský tajemník ÚV Arménie Demirčjan. Lída Rakušanová, Svobodná Evropa